

Noregs vassdrags- og energidirektorat
Inger Anette Sandvand Dahlen
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Deres ref.
202203776-4

Deres dato
27.02.2023

Vår ref.
312201-v1

Dato
17.03.2023

Fagnes kommentarar til høyringsuttalar for ny 132 kV kraftleidning Bø - Meland

I tabellen under er det vist samandrag av høyringsuttalar og Fagne sine kommentarar til høyringsuttalane for ny 132 kV kraftleidning Bø – Meland:

Karmøy kommune	<ul style="list-style-type: none">• KULA-område på Avaldsnes. Restriksjonar må avklarast med Rogaland fylkeskommune• Mast 11 ved automatisk freda kulturminne ID 72131• Landbruksinteresser: bør unngå anleggsarbeid i vekstsesongen• Naturmangfald: Anleggsarbeid i hekkeperioden bør unngås• Foretrekker alternativ 1 med tanke på friluftsiinteresser• Ikkje behov for å ta omsyn til framtidig bustadbygging ved val av trasé• Ny 132 kV leidning positivt for næringslivet• Alle alternativ akseptable med tanke på næringsbygg ved Helganesvegen• Politiske signal så langt er at fv 547 skal gå i eksisterande trasé• MTA-plan må klarerast med kommune og grunneigarar før anleggsstart• Alternativ 1 truleg gunstigast med tanke på luftfart• Totalvurdering: Karmøy kommune støttar trasé alternativ 1
Fagne sine kommentarar	<ul style="list-style-type: none">• KULA-området er så stort at det ikkje er mogleg å unngå å gå gjennom det. Ny leidning fører til høgare, men færre master. Fagne kan eventuelt justera litt på masteplassering i den grad det er ønskjeleg med tanke på KULA-området.• Det stemmer at mast 11 førebels er plassert i nærleiken av eit automatisk freda kulturminne ID 72131. Fagne ser for seg å merka av eit område rundt kulturminnet (eit gravfelt) i anleggsperioden for

	<p>å unngå at det blir skada. Ved detaljprosjektering kan det vurderast om dette mastepunktet kan flyttast litt lenger bort frå kulturminnet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fagne er innstilte på å så langt råd er leggja anleggsperioden utanom vekstsesongen og utanom hekkeperioden, men innser at det kan vera ein vanskeleg kombinasjon. Det kan vera behov for å starta anleggsarbeidet i slutten av vekstsesongen for å bli ferdige før hekkesesongen startar. Fagne antar at byggetida vil vera ca. eit halvt år. Det er beitemark og slåttemark på stort sett heile strekningen. Det å starta anleggsarbeidet på første delstrekning i slutten av vekstsesongen (kanskje etter andreslått) treng ikkje føra til svært store ulemper for bøndene. • Ny 132 kV leidning vil vera positivt for næringslivet med tanke på tilknytning av nye kundar, men vil ikkje ha tilstrekkeleg overføringsevne til å kunna forsyna Norsk Hydro sitt aluminiumsverk. • Fagne vil ved detaljprosjektering sørga for kraftleidningen blir tilstrekkeleg høg over næringsområdet sør for Helganesvegen til at det bandlagde beltet kan brukast til parkeringsareal dersom det blir gitt konsesjon på alternativ 1 eller 1C. • Fagne ser det som ein fordel om fv 547 også i framtida skal gå i eksisterande trasé, men er innstilte på å tilpassa leidningstrasé og/eller høgd på kraftleidningen dersom det før anleggsarbeidet startar blir avgjort at ny fv 547 skal byggast i alternativ trasé som kryssar traséen for kraftleidningen. • Fagne pleier normalt å klarera MTA-plan med kommunar og grunneigarar før MTA-planen blir sendt til NVE. Det må likevel i nokre tilfelle vera nokre kompromiss ikkje alle er samde i. • Fagne er samd med Karmøy kommune i at trasé alternativ 1 er gunstigast med tanke på friluftsliv, luftfart, naturmangfald og som ei totalvurdering i og med at alternativ 1 går lågare i terrenget.
<p>Statsforvaltaren i Rogaland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Statsforvaltaren er positiv til at alternativ 2 og 2b er forkasta. • Statsforvaltaren ønskjer at eksisterande trasé blir brukt • Statsforvaltaren vil at Fagne skal utgreia konsekvensar av å bygga luftleidning vest for næringsbygg sør for Helganesvegen i staden for å leggja kabel under næringsbygget med tanke på natur, vedlikehald og økonomisk lønsemd i prosjektet. • Vurderinga av konsekvensar er mangelfull. <ul style="list-style-type: none"> ○ Traséalternativa er ikkje vurderte med omsyn til naturtypar fordi det i offentlege databasar ikkje er registrert viktige naturtypar i traséen. NiN dekningskart viser at området heller ikkje er undersøkt. Området må vurderast av fagkompetent personell. ○ Ved vurdering av artar i tiltaksområdet har konsekvensutgreiinga openberre feil og manglar

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Feil bruk av Artskart har ført til at Jøsok Prosjekt AS bare har fått med seg ein av 49 raudlisteartar. ○ Kunnskapsgrunnlaget er ikkje tilstrekkeleg til å vurdere landbruk kontra natur ved val av traséalternativ • Statsforvaltaren vil tydeleg rå i frå alternativ 1 + 1b grunna kollisjonsfare for fuglar. Det er spesielt nemnt andefuglar som flyg med stor fart og liten manøvreringsevne. • Med tanke på kollisjonsfare for fuglar ser Statsforvaltaren det som negativt med dobbeltkursleidning med liner i fire etasjar. Horisontaloppheng hadde vore å foretrekka.
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fagne har forkasta alternativ 2 og 2 b før konsesjonssøknaden vart sendt fordi vi innsåg at dei negative konsekvensane av dei alternativa ville bli for store, noko vi er glad for at statsforvaltaren støttar oss i. • Utgangspunktet for Fagne var også å bygga ny 132 kV leidning i eksisterande trasé. Når vi bygger ny leidning, er det likevel naturleg å vurdere forbetringar i høve til eksisterande trasé. Dette gjeld bl.a. bygningar som har kome for nær traséen. Det stemmer at årsaka til at bygningar har kome for nær den gamle 66 kV leidningen i ein del tilfelle er at bygningen er bygd ulovleg nær etter at leidningen er bygd. Når det nå skal byggast ny 132 kV leidning, er det likevel naturleg å justera traséen i staden for å forlanga at bygningane skal rivast. I den sørlegaste delen meiner vi at vi har funne gunstigare traséar enn eksisterande trasé litt vest for eksisterande trasé, men avstanden mellom eksisterande trasé og dei nye traséane er ikkje svært stor, og i den grad det blir funne vesentlege ulemper ved å flytta traséen litt vestover, ser vi for oss at eksisterande trasé også i stor grad vil vera akseptabel for Fagne. • Fagne har rekna det som så sjølvsagt at kabel under næringsbygget sør for Helganesvegen hadde store ulemper at vi ikkje har argumentert for å heller bygga luftleidning vest for næringsbygget i konsesjonssøknaden. Vi vil nemna følgjande argument: <ul style="list-style-type: none"> ○ Det er upraktisk både for Fagne og dei som driv butikk i næringsbygget om det skal gravast ned nye kablar under næringsbygget. ○ Dette er eit oppvarma bygg, noko som fører til at overføringsevna på kablane blir kraftig redusert. Det vil derfor trengast minst 2 kabelsett pr. linje, altså totalt minst 4 kabelsett med 3 kablar pr. kabelsett, totalt minst 12 kablar for å få tilsvarande overføringsevne som dobbeltleidningen. Det må også vera ein viss minimumsavstand mellom kabelsetta for å få tilstrekkeleg overføringsevne. Dermed hadde det vore behov for ei temmeleg brei kabelgrøft under golvet i næringsbygget. Å grava ei brei kabelgrøft gjennom

	<p>golvet i eit kjøpesenter vil vera svært uheldig for handelen i kjøpesenteret, og det vil vera vesentleg meir tungvindt og dyrt å grava innandørs i kjøpesenteret enn i utandørs.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ved eventuell feil på kablane ein gong i framtida vil ein igjen på kort varsel vera tungvindt å måtta reparera dei innandørs i kjøpesenteret. ○ Normalt vil det vera 2 – 3 gonger så dyrt å leggja jordkabel enn å bygga luftleidning. I dette tilfellet ville ekstrakostnaden ha vore vesentleg høgare, både fordi ein må leggja ekstra mange kabelsett og fordi det er tungvindt å grava innandørs. Vi kan anslå 7 – 10 gonger dyrare med kabel enn med luftleidning i dette tilfellet på den aktuelle strekningen. ○ At det går luftleidning over innkøyringa/parkeringsplassen til kjøpesenteret (alternativ 1) har Fagne vanskeleg å forstå at kan definerast som at vi legg beslag på uberørt område. Slik vi ser det, er området alt berørt av tekniske inngrep som veg, innkjøring, gassrøyr, parkeringsplass etc. Den eine kabelendemasta på eksisterande 66 kV leidning står på parkeringsplassen. Med ny leidning lenger vest greier vi å unngå å setta noko mast på parkeringsplassen. ○ Alternativ 1b kan i større grad definerast som uberørt område, og vi skjønar at statsforvaltaren har motforestillingar mot det, spesielt med tanke på kollisjonsfare for fuglar som held til i og ved Fiskåvatnet. <ul style="list-style-type: none"> ● Statsforvaltaren påpeikar at vurderinga av konsekvensar er mangelfull, noko Fagne tar på største alvor. Fagne innser at dei gjennomførte konsekvensutgreiingane ikkje er gjort med tilfredstillande kvalitet. Vi takkar derfor statsforvaltaren for å ha påpeika dette. <ul style="list-style-type: none"> ○ Området burde ha vore undersøkt med tanke på naturtypar. Fagne er viljuge til å få gjennomført slike undersøkingar. ○ Statsforvaltaren påpeiker at ved vurdering av artar i tiltaksområdet har konsekvensutgreiinga openberre feil og manglar som skuldast feil bruk av Artskart, slik at ein ikkje har fått med alle dei 49 raudlisteartar. Denne tilbakemeldinga har Fagne tatt opp med konsulenten, og konsulenten beklagar feilen. Vi burde ha kontrollert dette nøyare før vi sendte konsesjonssøknaden til NVE. Vi innser, som statsforvaltaren påpeikar, at kvaliteten på konsekvensutgreiingane i dette tilfellet ikkje er tilfredstillande, noko både vi og konsulenten må ta ansvar for. Fagne er viljuge til å få gjennomført grundigare konsekvensutgreiingar, og dersom Jøsok Prosjekt ikkje har tilstrekkeleg kompetanse, er vi viljuge til å engasjera eit
--	--

	<p>anna konsulentfirma til desse konsekvensutgreiingane.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Statsforvaltaren påpeikar at kunnskapsgrunnlaget i konsesjonssøknaden ikkje er tilstrekkeleg til å vurdere interessene til landbruk kontra natur ved val av traséalternativ. Dette er viktig, og Fagne er innstilt på å forbetra kunnskapsgrunnlaget slik at det blir tilstrekkeleg med tanke på val av traséalternativ. • Fagne hadde i utgangspunktet mistanke om at alternativ 1b ville vera problematisk med tanke på fuglar. Det er årsaka til at vi ikkje prioriterer alternativ 1b på topp sjølv om vi rekna med at nokre av grunneigarane ville foretrekka det. Dermed støttar vi statsforvaltaren si vurdering av dette. • Med tanke på fuglekollisjonar innser Fagne, som statsforvaltaren påpeikar, at det er uheldig å bygga dobbeltleidning med liner i 4 etasjar. Med tanke på fuglekollisjonar hadde horisontaloppheng vore å foretrekka. I dette tilfellet innser vi at det ikkje er mogleg på heile strekningen å finna brei nok trasé til horisontaloppheng dersom det skal vera dobbeltleidning på den aktuelle strekningen. På den søndre delstrekningen langs Fiskåvatnet kan det vera mogleg å finna brei nok trasé til å bruka horisontaloppheng, men det vil ha andre ulemper med fleire stolpar (større fotavtrykk) og breiare bandlagt belte. Årsaka til at Fagne søkte konsesjon på dobbeltleidning, var blant anna for å unngå T-avgreininga på Meland, slik det er i utgangspunktet.
Statens vegvesen	Ny kraftleidning vil kryssa E134. Byggegrensa mot riksveg er 50 m, målt frå vegens midtlinje. Statens vegvesen minner om at det må søkast dispensasjon frå byggegrensa dersom mastene kjem nærare vegen enn 50 m. Ved graving eller arbeid nær veg kan det også vera aktuelt å søka om graveløyve og/eller gravevarslingsplan
Fagne sine kommentarar	I utgangspunktet ser Fagne for seg at avstanden frå midten av E134 Helganesvegen til næraste mast blir minst 50 m. Dersom den næraste masta må plasserast nærare vegen, vil Fagne senda søknad til Statens vegvesen om dispensasjon. Uansett må det sendast arbeidsvarslingsplan for strekking av liner over vegen.
Telenor	Omsøkte leidningstraséar kryssar Telenor sine jordkabelanlegg fleire stader. Telenor har lagt ved kart over jordkabeltraséane sine. Telenor har ingen øvrige kommentarar dersom Fagne er viljuge til å bekosta naudsynte omleggingar og tiltak i Telenor sitt nett
Fagne sine kommentarar	I og med at Fagne tenker å bygga luftleidning, er kryssing av Telenor sitt kabelnett uproblematisk så lenge Fagne unngår å plassera mastene der Telenor har kablar. Med tanke på detaljprosjektering av masteplassing er

	dei vedlagte karta nyttige.
Mattilsynet	Fiskåvatnet er naudvasskjelde for Karmøy vassverk. Alternativ 1 + 1b ligg nær Viskåvatnet, Ved eventuelle tiltak i nedslagsfeltet for Fiskåvatnet må det tas omsyn til dette og bli ført dialog med Karmøy vassverk om tiltak.
Fagne sine kommentarar	I arbeidet med detaljplan er det naturleg å ta kontakt med Karmøy vassverk for å avklara kva tiltak som trengst for å unngå utslepp til Fiskåvatnet.
Norsk ornitologisk foreining, Haugaland lokallag	<ul style="list-style-type: none"> • Gåsetrekk i området, og store flokkar med grågås landar i dette området • Det er hubro i området. Det bør vera hubrovenlege master • Songsvaner vil vera innom området og kan koma i berøring med linjene • Raudlista artar som vipe og storspove finst i området.
Fagne sine kommentarar	<ul style="list-style-type: none"> • Det bør tas omsyn til fuglelivet ved val av traséalternativ, og spesielt raudlisteartar • Fugleavvisarar på delstrekningar med mykje fuglar kan vera avbøtande tiltak. • Ein bør unngå støyande arbeid i hekkeperioden på delstrekningen sør for Helganesvegen.
Statnett	<ul style="list-style-type: none"> • Statnett ser positivt på dette tiltaket og har ingen spesielle merknader til konsesjonssøknaden. • Avklaring av anleggas funksjonsegenskapar må avklarast i god tid før idriftsetjing.
Fagne sine kommentarar	<ul style="list-style-type: none"> • Vi takkar for positiv tilbakemelding. • Søknad i Fosweb om funksjonalitet i kraftsystemet vil bli sendt.
Avinor	<ul style="list-style-type: none"> • Med tanke på flytryggleik er mesteparten av området dekkja av ei horisontalflate på kotehøgde 71 moh. Dersom mastene stikk opp over denne horisontalflata, kan Avinor kreva hinderlys • Trasé 1 går lågast i terrenget, slik at det truleg er forholdsvis få master som gjennomtrenger horisontalflata, spesielt mast 21 – 24 og 26. Ved mastehøgde 30 m vil kun mast 23 gjennomtrenga horisontalflata • Trasé 1c ligg høgare i terrenget og vil dermed på delstrekningar ha større utfordringar med tanke på horisontalflata. • Det er behov for å gjera nøyaktigare analyse av instrumentprosedyrane med nøyaktige posisjons- og høgdedata på dei nye mastene

<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ved detaljprosjektering vil Fagne i størst mogleg grad prøva å unngå at mastene kjem høgare enn kote 71 moh. Mastehøgden er avhengige av terrenget, og dei mastene som er plasserte høgt i terrenget treng som regel ikkje vera blant dei høgaste. • Ved detaljprosjektering vil det vera naturleg å prøva å ha eit best mogleg samarbeid med Avinor, slik at naudsynte analysar av instrumentprosedyrane blir gjennomførte, og at ein unngår problem med flytryggleiken. • Fagne vil også i samband med detaljprosjektering ta kontakt med Forsvaret, Luftambulansen, Norsk Helikopter og Airlift med tanke på eventuelle tiltak for å unngå at lågtflygande fly og helikopter kolliderer med 132 kV leidningen.
<p>May-Lene Wold, Leirvegen 15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hending for eit år sidan med kortslutning fører til at dei føler seg utrygge. • Dei fryktar at heving av spenninga til 132 kV vil auka faren for tilsvarande episodar • Ønskjer kabel i det aktuelle området
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det stemmer at det var ei hending i slutten av januar 2022 med kraftig vind, litt yr og saltrøk at det var kortslutning i masta der 66 kV leidningane Bø – Meland og Spanne – Bø møtest og blir førte inn mot Bø transformatorstasjon. Dette skjer sjeldan, men vi skjønar at det er ei skremmande oppleving for grunneigarane når det skjer. • Etter dette har isolatorane blitt skifta, og dei nye støtteisolatorane er glattare, slik at Fagne håpar å unngå kortslutning neste gong veret er slik. Vi hadde eit tilfelle med tilsvarande ver i februar 2023, og då klarte vi å unngå kortslutning. • Bø – Meland er det første av 3 prosjekt Fagne har planar om i det aktuelle området: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ny 132 kV leidning Bø – Meland ○ Ny 132 kV leidning Spanne – Bø ○ Ny Bø transformatorstasjon • Når alle desse prosjekta er gjennomførte, kan det bli vurdert kabel siste delstrekning inn mot nye Bø transformatorstasjon, men det er vanskeleg å konkludera med det før ein har kome lenger i planlegginga av den nye transformatorstasjonen. Tidspunktet er også ennå usikkert. • Førebels må den aktuelle masta bli ståande.
<p>Bjarne Øpstebø, Leirvikvegen 21</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fryktar at store master blir veldig synlege og til sjenanse • Fryktar redusert verdi på bustad • Ønskjer at leidningen blir lagt i kabel i det aktuelle området
<p>Fagne sine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mast 2 og 3 er mest relevante med tanke på utsikt frå dette huset.

<p>kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det er trøngt slik at det ikkje er enkelt å endra plassering av masta. • Sjølv om siste delstrekning inn mot ny Bø transformatorstasjon kanskje kan bli kabla ved bygging av ny transformatorstasjon, vil det truleg bare vera frå mast 2 og inn til transformatorstasjonen, slik at både mast 2 og 3 blir ståande. • Det er lågspenlinje på andre sida av huset. Eit mogleg avbøtande tiltak kan vera å leggja lågspenlinja i kabel.
<p>Elisabeth og Åge Roald Hausken, gnr. 85, bnr. 5 og 118</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Positive til nye kraftlinjer og ønskjer samarbeid • Kan kanskje vera mogleg med riggplass/lagring på eigedommen. • Vil driftsbygning og hus bli berørt? • Ønskjer endra plassering av mast 6 og 7 • Ønskjer mest mogleg dyrka mark og vil sprenga bort fjellnabbar • Vil det vera strålingsfare for dyr under dei nye leidningane? • Kor stor kompensasjon blir gitt? • Kulturminner? • Ønskjer dokumentasjon på alt som skal gjerast • Ønskjer at det blir rydda opp etter at mastene er monterte
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fagne håpar også på godt samarbeid. • Fagne vil vurdera nøyare kva riggplassar som trengst i samband med MTA-plan. Det er positivt at grunneigar tilbyr oss plass til riggplass. • Driftsbygningen står ca. 125 m frå leidningen og vil dermed ikkje bli berørt. • Endeleg plassering av mast 6 og 7 vil bli vurdert i samband med detaljprosjektering. Det må då tas omsyn til terrenget. Dersom fjellnabbar skal sprengast bort der mastene skal plasserast, er det mest praktisk å gjennomføra det etter at gamal 66 kV leidning er riven, og før fundament og master på ny 132 kV leidning skal settast opp. I så tilfelle kan det vera mogleg å justera litt på masteplasseringa, men det er trøngt i det aktuelle området med tanke på å halda tilstrekkeleg avstand til hus, så vi er usikre på kor store justeringar som kan gjerast. Spesielt mast 7 ser vi for oss det vil vera vanskeleg å endra plasseringa av. • Det er elektrisk og magnetisk felt nær kraftleidningar, men det er ikkje kjent at elektriske og magnetiske felt med den frekvensen og storleiken som kan bli aktuelt er skadeleg for dyr. • Etter at konsesjon er gitt vil grunneigarane bli kontakta med tanke på utbetaling av erstatning for ulempene. Det er ennå ikkje tatt stilling til kor stor erstatninga blir i det aktuelle tilfellet. • Det ser ikkje ut til å vera automatisk freda kulturminne på desse eigedommane, men det er ein del kulturminne på Avaldsnes, så vi kan ikkje sjå bort frå at det kan dukka opp kulturminne som ikkje er registrerte ennå.

	<ul style="list-style-type: none"> • Vi antar at vi greier å bli samde om dokumentasjon på eit passende detaljeringsnivå i og med at både grunneigaren og Fagne ønskjer godt samarbeid. • Fagne er innstilte på å rydda opp etter at dei gamle mastene er rivne og dei nye sette opp slik at det blir tilbakeført til den stand det er i før arbeidet blir starta. Dersom det skal sprengast bort fjellnabbar, vil det ikkje bli heilt som før.
Atle Bjørn Grinde, gnr. Bnr. 30, 32, 37 og 215	<ul style="list-style-type: none"> • Atle Bjørn Grinde vil ikkje godta alternativ 1 • Han kan godta alternativ 1 + 1b • Han tvilar på om gamal 66 kV leidning blir riven, sjølv om vi har sagt det til han mange gonger. Han vil ha det skriftleg at den gamle 66 kV leidningen skal rivast.
Fagne sine kommentarar	<ul style="list-style-type: none"> • Fagne skjønar at alternativ 1 er mindre gunstig enn alternativ 1 + 1b for Atle Bjørn Grinde. For ein grunneigar vil det vera ein fordel om leidningen går i utkanten av eigedommane i staden for å skjera diagonalt gjennom dei. • NVE må gjera ei totalvurdering ved tildeling av konsesjon, og då må ein også ta omsyn til andre argument enn kva som passar best for grunneigarane. • Fagne antar at det vil bli ein del av konsesjonsvilkåra at den gamle 66 kV leidningen må rivast innan ein viss frist, og då får han det skriftleg. I og med at den gamle 66 kV leidningen er gamal og i dårleg stand, må han uansett rivast.
Flyplassveien AS v/Einar H. Hauge, gnr. 88, bnr. 252	<ul style="list-style-type: none"> • Alternativ 1 vil koma i vegen for framtidig utnytting av eigedommen gnr. 88 bnr. 252. Ønskjer heller alternativ 1 + 1b. • Framtidig bygg kan koma i byggeforbodssona til ny 132 kV leidning
Fagne sine kommentarar	<ul style="list-style-type: none"> • Denne eigedommen er vest for kjøpesenteret sør for Helganesvegen, for tida ubebygd. • Det stemmer at byggeforbodssona til 132 kV leidning i vegen for framtidig bygg dersom det skal settast opp på austre del av denne eigedommen. • Alternativ 1 vil bare berøra ein liten del av denne eigedommen i austre del. • Det vil vera mogleg å utnyttta det bandlagde beltet på 27 m til parkeringsplassar, noko som vil vera naturleg i og med at innkøyringa er på den delen av eigedommen. • Karmøy kommune meiner at alternativ 1 ut frå ei totalvurdering vil vera best, og at det vil vera akseptabelt med tanke på utnytting av denne eigedommen.
Flyplassenteret AS	<ul style="list-style-type: none"> • Kraftleidning i trasé 1 vil vera svært negativ for eigedom gnr. 88,

<p>v/Jan Leon Knutsen, gnr. 88, bnr. 41</p>	<p>bnr. 41. Byggeforbudsbeltet vil leggja avgrensingar på utnytting av eigedommen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ønskjer heller trasé 1 + 1b
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Denne eigedommen er vestre del av kjøpesenteret og parkeringsplassen på vestsida • Det stemmer at byggeforbudssoona til 132 kV leidning kan koma i vegen for framtidig bygg dersom det skal settast opp på vestre del av denne eigedommen. • Det vil vera mogleg å utnytta det bandlagde beltet på 27 m til parkeringsplassar, noko som vil vera naturleg i og med at innkøyringa er på den delen av eigedommen. • Karmøy kommune meiner at alternativ 1 ut frå ei totalvurdering vil vera best, og at det vil vera akseptabelt med tanke på utnytting av denne eigedommen.
<p>Turid Marit Pettersen, Kolstøvarden 3, gnr. 93, bnr. 78 og 79</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Området er tett befolka og har betydelege verdiar når det gjeld friluftsliv og naturmangfold. • Dei høge mastene vil vera til hinder for flyplassen. Jarle Nilsen snakka også om planar om nybygging av vindmøller på Karmøy. Er det også meininga at det skal byggast stålvispvindmøller oppå stålmastene? • Kvifor ikkje leggja kabel i staden for stålmastene. Fagne og ordføraren sitt svar er at det blir for dyrt og at nettleiga blir dyrare. Men på Sør-Karmøy frå Eidekrysset til Blixhavn er Fagne alt i gang med å leggja kablar. Skal folk på Sør-Karmøy betala høgare nettleige enn folk på Nord-Karmøy? • På møtet var det ganske stor sëmje om kablar blant grunneigarane. Det blei også nemnt helsemessige årsakar som mindre magnetfelt ved bruk av kablar. Vedlikehaldet av kablar vil kostnadmessig også bli mindre.
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det stemmer at det er mange innbyggjarar på Karmøy, men Fagne har funne traséar med god avstand til dei mest tettbygde områda. Turid Marit Pettersen bur 432 m frå den gamle 66 kV leidningen, og dei nye traséane er ennå lenger borte. Ho vil truleg ikkje kunna sjå den nye 132 kV leidningen frå huset sitt, i alle fall ikkje trasé 1. Når det gjeld friluftsliv, står friluftsområdet ved Håvik Terrasse omtalt i konsesjonssøknaden, og vi har gått befarig der fleire gonger, så det stemmer ikkje at det ikkje er undersøkt. • Fagne vil ved detaljprosjektering i samarbeid med Avinor sørge for å unngå at mastene blir så høge at dei blir til hinder for flytrafikken. Når det gjeld påstandane om vindkraft, har Fagne ingen planar om å montera vindturbinar på stålmastene til den nye 132 kV leidningen. Det einaste vi veit om av vindkraft i tilknytning til

	<p>Karmøy har ikkje samanheng med ny 132 kV leidning Bø – Meland.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skilnaden i pris mellom jordkabel og luftlinje er avhengig av spenningsnivå. På 22 kV, slik som det dømet som er nemnt på Sør-Karmøy, er skilnaden i pris så liten at det kan forsvarast å leggja jordkabel. På 132 kV, og også på 66 kV, er skilnaden i kostnader så stor at det sjeldan kan forsvarast å leggja jordkabel på strekningar der det er mogleg å koma fram med luftleidning. I dette tilfellet er overføringsevna så stor at det måtte blitt lagt 4 kabelsett for å erstatta dobbel luftlinje. Kostnadene ved legging av kabel ville ha blitt 2,5 – 4 gonger så høge som ved bygging av luftlinje. • Det kom spørsmål om kabel frå ein grunneigar på møtet, og NVE svarte godt på det. Fagne oppfatta ikkje at det var stor semje mellom grunneigarane om at det måtte leggest jordkabel. Når det gjeld magnetfelt, vil det vera høgare magnetfelt rett over kablane enn rett under ein luftleidning, men magnetfeltet frå kablar avtar raskare med avstanden enn magnetfelt frå luftleidningar. Helsemessig er det temmeleg sikkert at det ikkje er nokon stor fare. Det har vore nokre epidemiologiske undersøkingar på om det kan vera samanheng mellom kraftleidningar og leukemi blant barn, og i nokre av dei har resultatet vore på grensa til statistisk signifikant. Det dreier seg likevel om få tilfelle.. <p>Det stemmer at vedlikehald av jordkablar normalt er rimelegare enn vedlikehald av luftleidningar.</p>
<p>Ellen Marie Fiskaaen, gnr. 90, bnr. 3 og 25</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 10 % av linjas lengd går over gnr. 90 bnr. 3 og 25. • Garden har frå før bandlagt areal i samband med hovudvassleidning, gassleidningar og høgspenningar. • Fiskåvatnet er oppdemt, slik at ein del av garden ligg under vatn. • Mange fuglar på garden, dei fleste som er nemnt i tabell 6 i konsesjonssøknaden er også på garden. • Småfuglar held ikkje til i og ved vatnet, men i liene rundt på garden • Trasé 1b bør prioriterast for å ikkje bandlegga større del av garden enn naudsynt. • Alle dei alternative leidningstraséane vil kryssa dyrka mark på garden, men alternativ 1b vil kryssa mindre dyrka mark enn alternativ 1.
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det stemmer at ca. 10 % av linja si lengd går over gnr. 90 bnr. 3 og 25. Ca. 10 % av den gamle 66 kV leidningen går også over gnr. 90 bnr. 3 og 25., og den gamle 66 kV leidningen skal rivast. Ein gamal 22 kV leidning og nokre 22 kV kablar går også over desse eigedommane. Dermed stemmer det at det er ein del bandlagt areal, og det blir jo ennå meir når ein tar med hovudvassleidning, gassleidningar og oppdemming av Fiskåvatnet.

	<ul style="list-style-type: none"> • Slik desse eigedommane er plasserte er det ikkje mogleg å unngå at leidningstraséane går over denne eigedommen dersom vi skal gå på austsida av Fiskåvatnet. Vi kunne ha unngått det med alternativ 2, men alternativ 2 har så store negetive konsekvensar at vi har forkasta det før vi sendte konsesjonssøknaden. • I og med at garden ligg nær Fiskåvatnet, ser vi det ikkje som usannsynleg at det er rikt fugleliv på garden, også av raudlisteartar. • Det stemmer at traséane går over dyrka mark. Så langt vi har sett på befaring dreier det seg om gras der kyr går på beite. • Grunneigaren veit sjølvstekt best kva område det er mest problematisk at blir bandlagde, og kva ulemper det er med det. Det er likevel ikkje noko i vegen for at kyr kan gå på beite like under 132 kV leidningen. Gjødning bør ikkje spreidast høgt, men det finst lågtspreiande gjødningspreiarar som kan kjøpast eller leigast, så det vil også vera mogleg å gjødningsla den dyrka marka. Færre og høgare master vil vera ein fordel med tanke på gardsdrifta. Dermed meiner Fagne at ulempene vil vera på eit akseptabelt nivå, sjølv om vi innser at trasé 1 midt gjennom garden er ei større ulempe for gardsdrifta enn den gamle traséen og trasé 1b, som kjem meir i utkanten av garden på eine eller andre sida.
<p>Svein Ståle Kolstø, gnr. 93, bnr. 11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Svein Ståle Kolstø meiner det vestre alternativet (alternativ 1) er best med tanke på at det i framtida blir mogleg å utvida Håvik Terrasse.
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fagne støttar Svein Ståle Kolstø i at alternativ 1 er best.
<p>Magnhild Katrine Mikalsen Hevrøy, gnr. 94, bnr. 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vil ikkje godta førehandstiltreding før det er semje på alle punkt • Vil flytta endemastplassering til «skogsholme» i ei myr vest for endemasta (T-avgreininga) • Bruk av helikopter vil vera veldig sjenerande for beitande dyr. Derfor bør helikopter i størst mogleg grad bare brukast utanom beitesesongen. • Vil stilla krav til ferdsel og anleggsarbeid. Vil krevja kompensasjon for bruk av vegar og grunn. All bruk av vegar og grunn må klarerast med grunneigar i god tid. Alle skadar som følgje av anleggsaktivitet må erstattast av Fagne. • Det skal definerast tidsfristar for demontering og rydding av gamal linje. Grunneigar skal godkjenna at rydding av gamle linjer er gort på tilfredstillande måte. • Ved vedlikehald av linje må grunneigar varslast i god tid før vedlikehald startar. Alle skadar som skjer som følgje av vedlikehaldsarbeid må erstattast av Fagne. Fagne skal kjøra bort all vegetasjon med unntak av det grunneigar vil behalda.

	<ul style="list-style-type: none"> • Krever kompensasjon både for bandlegging og betaling for tenester og utkalling i samband med alt ekstraarbeid i samband med linja.
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «Skogsholmen» er ca. 70 m vest for T-avgreinings-masta • T-avgreiningsmasta er knutepunkt før følgjande 66 kV leidningar: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bø – Meland ○ Håvik – Meland ○ Nordstokke – Meland • Flytting av endemasta/T-avgreiningsmasta vil også ha konsekvensar for linjene Håvik – Meland, som må forlengast med ca. 70 m, noko som truleg vil føra til at det uansett må vera ei mast der endemasta/T-avgreiningsmasta står i dag, og Nordstokke – Meland, som må svingast vestover i enden ved Meland. Begge desse 66 kV leidningane er forholdsvis nye, så vi hadde ikkje tenkt å gjera noko med dei på mange år ennå. Det er likevel mogleg å setta ei mast på skogsholmen slik grunneigaren vil, og det kan ha fordelar for Fagne ved at ny mast kan settast opp før ein treng riva eksisterande T-avgreiningsmast. • Bruk av helikopter vil det vera ennå meir behov for dersom det skal settast opp ei mast på «skogsøya» i myra, og eventuell ferdsel til fots og med køyretøy må foregå på dei same vegane. Myra kan bli ei ekstra utfordring, men det er mogleg å gå over myra. • Vi ser for oss at NVE set tidsfrist for demontering av gamal linje i konsesjonsvilkåra. • Vedlikehaldsarbeid vil også bli ekstra krevande ved plassering av endemasta/T-avgreiningsmasta på «skogsholmen», spesielt med dei krava denne grunneigaren stiller. • Som vanleg skal det betalast kompensasjon for bandlegging den nye linja fører til. Fagne må handsama alle grunneigarane, så det er visse grenser for kor langt vi kan strekka oss.
<p>Rogaland Fylkeskommune</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Administrativ motsegn kulturminne med forslag til løysing • Rehaugane – største samling av gravhaugar frå bronsealderen i Noreg • KULA-landskap Avaldsnes • Yttarlegare utbygging, spesielt med høge installasjonar, bør unngås i den nordre delen • Siktlinjer mellom viktige kulturminne og kulturmiljø innanforlandsapet bør oppretthaldast. • Planerings- og massefyllingstiltak som vil endra landskapets karakter bør unngås • Forslag til løysing er å utgreia jordkabel frå Bø transformatorstasjon til mast 6 • Det må tas omsyn til kulturminne i MTA-plan • Det er viktig at mastepunkt blir planlagt i god avstand frå dei

	<p>registrerte gravhaugane</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det må gå klart fram av MTA-planen at kjøring med anleggsmaskinar og deponering av massar ikkje må skje innanfor automatisk freda kulturminne. • Positiv til at ny kraftledning blir lagt til eksisterande trasé. • Konesjonssøknaden er mangelfull i forhold til konsekvensutgreiingar bl.a. i forhold til naturmiljø og friluftsliv. • Fiskåvatnet viktig naturområde/våtmarksområde • Trasé nær eksisterande 66 kV ledning er å foretrekka • Vil sterkt frårå alternativ 1 + 1b
<p>Fagne sine kommentarar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fagne innser at KULA-landskap Avaldsnes og Rehaugane er svært viktige med stor nasjonal verdi, noko vi også tidlegare har blitt gjort merksame på i møte med arkeologar i Rogaland Fylkeskommune. • I og med at Bø transformatorstasjon er inne i KULA-området, er det ikkje mogleg å unngå at nordre del av 132 kV ledningen går gjennom dette området. • Ein del av vurderinga då alternativ 2 og 2b vart forkasta var at dei ville gå for nær Rehaugane. • Dobbeltledningsmastene som er viste i konsesjonssøknaden er høgare enn dei gamle mastene. • Normalt vil det ikkje vera planerings- og massefyllingstiltak ved bygging av luftledning. Det er kanskje større behov for det ved legging av jordkabel. Grunneigaren Elisabeth og Åge Roald Hausken, gnr. 85, bnr. 118 tenker på å sprenga bort fjellnabbar (planering) på garden, noko som gjeld mast 6 og 7. Fagne ser i utgangspunktet ikkje behov for å sprenga bort fjellnabbar. • Jordkabel mellom Bø transformatorstasjon og mast 6 vil eventuelt bli ca. 940 m lang, noko som ville ha ført til ein ekstrakostnad på ca. 15 mill. kr. • Det går også lågspentlinjer i det aktuelle området. Eit mogleg avbøtande tiltak kan vera å erstatta lågspentlinjer med kabel, noko som vil vera vesentleg rimelegare enn å legga 132 kV kabel. • Fagne tar det som sjølvstøtt at det må tas omsyn til kulturminne i MTA-plan/detaljplan • Endelege mastepunkt blir sett ved detaljprosjektering. I den grad nokre mastepunkt kjem i nærleiken av kulturminne, kan det vera naturleg å diskutera med arkeologane i Rogaland Fylkeskommune om det er for nært og eventuelt flytta mastepunktet lenger bort frå kulturminnet. • Fagne er samd med Rogaland Fylkeskommune om at det må gå klart fram av MTA-plan/detaljplan at kjøring med anleggsmaskinar og deponering av massar ikkje må skje innanfor automatisk freda kulturminne. Avgrensinga må markerast i anleggsperioden. • I den grad konsekvensutgreiingane er mangelfulle, vil Fagne

	<p>gjennomføra dei konsekvensutgreiingane som manglar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fagne var i utgangspunktet klar over at ein helst burde unngå traséar over eller svært nær Fiskåvatnet, og det er ein del av grunnen til at alternativ 2 og 2b har blitt forkasta. • Fagne antar at Rogaland Fylkeskommune med trasé nær eksisterande 66 kV leidning meiner alternativ 1 + 1c, og at det er den Rogaland Fylkeskommune vil foretrekka.
Einar Johan Kolstø, gnr. 93, bnr. 2	<ul style="list-style-type: none"> • Raudlista fugl i området mellom ny og eksisterande kraftlinje, vipe og storspove • Fagne må unngå arbeid i området i hekketida for fuglane.
Fagne sine kommentarar	<ul style="list-style-type: none"> • Fagne takkar for oppdatert informasjon om raudlista fugl. Slik oppdatert informasjon er nyttig fordi den informasjonen vi kan henta ut frå artskart kan vera basert på eldre observasjonar, og sjølv om vi sender ut konsulentar med dei rette kvalifikasjonane på befarings, kan vi ikkje sjå bort frå at dei kan oversjå nokre artar. • Fagne antar at NVE vil setta som vilkår i konsesjonen at ein må unngå anleggsarbeid i hekketida. Det må definerast kva område det gjeld og kva periode det gjeld. I utgangspunktet antar Fagne at det gjeld strekningen langs Fiskåvatnet frå Helganesvegen til Meland, altså den søndre halvdel av ny 132 kV leidning.

Med venleg helsing
Fagne AS

Odd Håland Øksnevad
prosjektleder
Odd.Haland.Oksnevad@fagne.no

Vegard Holmefjord
seksjonsleder Nettutvikling

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevet signatur